

บทที่ 5

การจัดองค์การกลางบริหารงานบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

ตามที่รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมืองเพื่อประชาชนได้เน้นให้มีการปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ อย่างชัดเจน โดยบัญญัติเป้าหมายและมาตรการต่างๆ ไว้ในหมวด 9 ถึง 9 มาตรา (ตั้งแต่มาตรา 282 - 290) ซึ่งผู้ร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่ากฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นซึ่งมีมาตั้งแต่ยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น รัฐบาลมักมีเหตุบิดพลิ้วไม่ยอมนำมาปฏิบัติให้เต็มรูปโดยตลอดจึงบัญญัติมาตรา 284 วรรคสาม ส้ำทับไว้ว่าจะต้องพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้ตรากฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พร้อมทั้งระบุว่าจะต้องบรรจุสาระอะไรลงไปด้วย

บัดนี้รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้นแล้วตั้งแต่ 11 พฤศจิกายน 2542 โดยบัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการถ่ายโอนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1) ให้ท้องถิ่นมีอำนาจจัดการศึกษาได้ ตามมาตรา 16 (9), 17 (6), 18, 19 และ 20 ซึ่งหมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีอำนาจจัดการศึกษาได้โดยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 289 วรรคสองของรัฐธรรมนูญที่ว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

2) รัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐไปให้ท้องถิ่นดำเนินการ ถ้าท้องถิ่นเดียวทำไม่ไหวก็อาจร่วมกับรัฐหรือท้องถิ่นช่วยกันทำก็ได้ตามมาตรา 21 ซึ่งเป็นการเปิดประตูให้รัฐมอบงานของรัฐให้ท้องถิ่นทำได้อย่างกว้างขวางที่สุด

3) ท้องถิ่นอาจมอบงานในอำนาจหน้าที่ให้เอกชนทำแทนได้ โดยต้องทำเป็นกฎกระทรวงตามมาตรา 22 ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเลือกวิธีทำงานได้ด้วยว่าจะทำเองหรือจะมอบให้เอกชนทำแทน

4) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นให้ทำตามแผนและขั้นตอน ตามที่กำหนดในหมวด 4 มาตรา 30 - 34 พร้อมทั้งบทเฉพาะกาลมาตรา 35 - 37 ซึ่งแสดงความเร่งรัดให้มีการกระจายอำนาจโดยเร็ว ดังมีรายละเอียด ดังนี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542

หมวด 4

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการค้าขั้นระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะเวลาแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

(5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 31 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตาม

อำนาจและหน้าที่ได้ด้วยตนเอง หรือมีลักษณะเป็นการซ้ำซ้อนกับการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการ สาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้น ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็น เพื่อดำเนินตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรการการกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

แผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย

มาตรา 33 เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 32 แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วรายงานต่อรัฐสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

แผนปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีที่มิมีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ ให้คณะกรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย

มาตรา 34 ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังที่ได้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วนั้น โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการ

กำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้ เพื่อกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทเฉพาะกาล

มาตรา 35 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำแผนตามมาตรา 30 และแผนปฏิบัติการตามมาตรา 32 ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 36 ในวาระเริ่มแรก ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 6 ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 37 ในวาระเริ่มแรก เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้ตามที่เห็นสมควร (หมายเหตุ พระราชบัญญัตินี้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2542)

สำหรับแผนการกระจายอำนาจตามมาตรา 30-34 นั้น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำเป็นร่างขึ้นแล้วดังปรากฏในเอกสารชื่อ “ร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (เอกสารอัดสำเนา 70 หน้า, ไม่ปรากฏวันที่จัดพิมพ์) ซึ่งจะขอแนะนำเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษามาเสนอ ดังนี้

1. การศึกษา

1.1 การจัดการศึกษาในระบบ

(1) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, พ.ร.บ. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535, พ.ร.บ. คณะกรรมการประถมศึกษา พ.ศ. 2523, พ.ร.บ. ประถมศึกษา พ.ศ. 2523, พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525, พ.ร.บ. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522, พ.ร.บ. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2541, และ พ.ร.บ. กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535

(2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานแห่งชาติ

(3) ลักษณะภารกิจ รัฐเข้าไปดำเนินการในท้องถิ่น และเป็นภารกิจซ้ำซ้อน

(4) การถ่ายโอน

1) การศึกษาก่อนวัยเรียน และระดับประถมศึกษา ถ่ายโอนให้เทศบาล และ อบต. ในเขตพื้นที่ที่ตั้งอยู่ (ยกเว้นโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของตำรวจตระเวนชายแดน)

2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ถ่ายโอนให้ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และ อบจ. (ในกรณีอยู่นอกเขตเทศบาล) สำหรับเทศบาลตำบล ถ้ามีความพร้อมที่จะดำเนินการก็สามารถดำเนินการได้โดยแจ้ง อบจ. ซึ่ง อบจ. ต้องถ่ายโอนให้

3) การศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (อาชีวศึกษา) ถ่ายโอนให้ อบจ. แต่ถ้าเทศบาลดำเนินการอยู่แล้วก็ดำเนินการต่อไปได้

4) การศึกษาระดับอุดมศึกษา รัฐยังคงดำเนินการอยู่ แต่ถ้าท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะดำเนินการก็สามารถดำเนินการได้

(5) รูปแบบการถ่ายโอน

1) การศึกษาก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง หรือท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการ

2) การศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา รัฐดำเนินการและเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินการได้ หรืออาจซื้อบริการ

(6) ขอบเขตการถ่ายโอน

1) ส่วนกลางกำหนดนโยบาย กำหนดมาตรฐานกลาง คุณภาพ ควบคุมและกำกับดูแล

2) บทบาทของกระทรวงศึกษา จะมีหน้าที่

- กำหนดมาตรฐานกลาง
- กำหนดคุณภาพกลาง (หลักสูตร / วิชาชีพ / การสอน)
- การวิจัยและพัฒนา (R&D)
- ควบคุมและกำกับดูแล

(7) ระยะเวลาถ่ายโอน ดังนี้

ระยะที่ 1 เริ่มถ่ายโอนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 – 2549 โดยในปีที่หนึ่ง ให้จัดตั้งคณะกรรมการด้านการศึกษาระดับจังหวัด แล้วจึงถ่ายโอนภารกิจให้เทศบาล (นคร / เมือง) เทศบาลตำบลที่ดำเนินการอยู่แล้ว อบต. ชั้น 1-2 อบจ. กทม. และเมืองพัทยา ตามระยะเวลาจนถึงปีที่ 5 (พ.ศ. 2549) โดยมีเงื่อนไขว่าท้องถิ่นโดยยังไม่พร้อมให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแทน

ระยะที่ 2 เริ่มถ่ายโอนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2553 ให้กับ อบต. ชั้น 3-5 และเทศบาลตำบล โดยมีการถ่ายโอนตั้งแต่ปีที่ 4 – ปีที่ 10

(8) ข้อพิจารณาเพิ่มเติม

1) ควรจัดตั้งคณะกรรมการด้านการศึกษาระดับจังหวัด (Provincial Education Board) ประกอบด้วยพหุภาคี เช่นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ประชาชน และส่วนราชการ มีหน้าที่

- กำหนดนโยบาย / มาตรฐานของจังหวัด / ท้องถิ่น
- กำกับ การสอนของโรงเรียน
- กำกับดูแลการสอนและคุณภาพของผู้สอน
- กำหนดหลักสูตร เพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่น
- กำกับดูแลการศึกษาทั้งหมดในระดับจังหวัดที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา
- จัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาของจังหวัด

2) การจัดสรรเงินอุดหนุนในส่วนของการศึกษา ควรจัดสรรให้ท้องถิ่นตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน (per head)

2. การจัดการศึกษานอกระบบ

- (1) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
- (2) ลักษณะภารกิจ รัฐเข้าไปดำเนินการในท้องถิ่น
- (3) การถ่ายโอน การจัดการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาต่อเนื่อง (การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ การฝึกอบรมระยะสั้น) ถ่ายโอนให้ กทม. เทศบาล เมืองพัทยา อบต. และ อบจ.
- (4) รูปแบบการถ่ายโอน ให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง
- (5) ขอบข่ายการถ่ายโอน
 - ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด ให้ถ่ายโอนให้ อบจ. และ กทม. และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ ให้ถ่ายโอนให้เทศบาล อบจ. (ในพื้นที่ อบต.) และ กทม.
 - ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ให้มีหน้าที่ในการกำหนดเกณฑ์ วัดผล และดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
- (6) ระยะเวลาการถ่ายโอน เริ่มถ่ายโอนตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 - 2549

3. การจัดการศึกษาพิเศษ

การศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส หรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ เช่น ตาบอด หูหนวก ปัญญาอ่อน เป็นต้น ยังคงให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไป

แผนผังการถ่ายโอนการจัดการศึกษาของรัฐให้แก่ท้องถิ่นตามข้อเสนอของ
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

ก. การศึกษาสายสามัญ

ก่อนวัยเรียน	—————>	เทศบาล และ อบต.
ระดับประถมศึกษา (ยกเว้นโรงเรียน ตชด.)	—————>	เทศบาล และ อบต.
ระดับมัธยมศึกษา	—————>	เทศบาล และ อบจ.
ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา (อาชีวศึกษา)	—————>	อบจ. และ เทศบาล
ระดับอุดมศึกษา	X	ไม่ต้องถ่ายโอนแต่
รัฐดำเนินการ		ท้องถิ่นอาจจัดขึ้นได้เอง

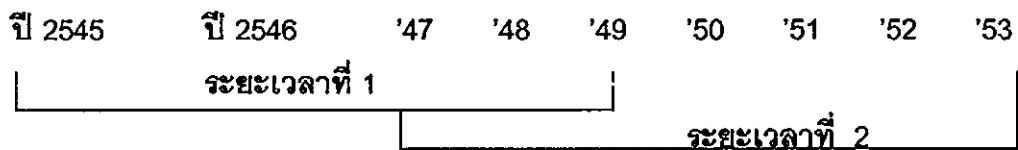
ข. การศึกษานอกระบบ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน การต่อเนื่อง	}]—————>	กทม., เทศบาล, พัทธา, อบต., อบจ.
---	----------	---------------------------------

ค. การจัดการศึกษาพิเศษ

รัฐดำเนินการ	X	ไม่ต้องถ่ายโอน
--------------	---	----------------

แผนผังระยะเวลาถ่ายโอนตามความสามารถของผู้รับโอน

ตั้งคณะกรรมการ การศึกษาระดับจังหวัด	—————>	เทศบาลนคร / เมือง เทศบาลตำบลที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว อบต. ชั้น 1-2 อบจ. กทม. พัทยา อบต. ชั้น 3-4 เทศบาลตำบล
การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาต่อเนื่อง	}]	โอนให้ กทม., เทศบาล, พัทธา, อบต. และ อบจ. เริ่มตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปี 2549

ข้อสังเกตของทีปรีक्षा (ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์)

1) แผนการกระจายอำนาจการศึกษา มีพื้นฐานการรองรับตามรัฐธรรมนูญ หลายมาตราและรัฐธรรมนูญยังบังคับให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ดังนั้นการทำแผนกระจายอำนาจการศึกษา จึงได้รับการรับรองทั้งโดยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

2) แผนการกระจายอำนาจการศึกษา สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้สาระสำคัญ คือ

- (1) กำหนดช่วงเวลาไว้ชัดเจน
- (2) องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นสามารถริเริ่มขอรับโอนได้เมื่อตัวเองพร้อม ไม่ใช่รอให้กระทรวงศึกษาหรือกระทรวงมหาดไทยเต็มใจหรือพร้อมจะให้ออนไป
- (3) การจัดตั้งคณะกรรมการกับการศึกษาระดับจังหวัดมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เพราะมีประชาชนไปร่วมเป็นกรรมการด้วย ไม่ใช่เฉพาะผู้บริหาร
- (4) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ก็มีความครบถ้วนตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3) การจัดการศึกษาพิเศษ ที่กำหนดไว้ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปโดยไม่ให้ท้องถิ่นจัดได้เองหรือมีส่วนร่วมในการบริหาร นั้น น่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญมาตรา 289 จึงน่าจะอนุญาตให้ท้องถิ่นจัดเองได้ในลักษณะหลายองค์กรฯ ช่วยกันจัด เพราะจะทำให้สะดวกแก่การที่ประชาชนจะส่งลูกหลานไปรับบริการในลักษณะไปเข้า-เย็นกลับ ซึ่งมีประสิทธิภาพและประหยัดและเกิดผลดีทางจิตวิทยา กว่าระบบกินนอน

4) การจัดระบบบริหารงานบุคคลกลาง จะต้องมีการปรับตัวจากระบบ ก.ค. ปัจจุบันไปมาก แต่ยังคงมีความจำเป็นที่ต้องมีองค์กรกลางๆ เพราะจะต้องดูแลการถ่ายโอน, การโยกย้ายสลับบุคลากร, การรับสวัสดิการ, การวางมาตรฐานกลาง ซึ่งจะมีหลายรูปแบบมากขึ้น และเพราะองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นจะไม่มีกำลังที่จะจัดระบบบริหารงานบุคคลได้เองในวงแคบ ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีโอกาสก้าวหน้าน้อย หรือโยกย้ายได้ตามความต้องการเฉพาะตัว